

การประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของ  
ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม  
ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา



นางสาวสุกัญญา ไพรดำ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-857-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS ASSESSMENT FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF  
COMMERCIAL SUBJECT TEACHERS  
IN INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF TECHNICAL COLLEGE UNIT,  
DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION.



Miss Sukunya Pridum

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements  
for The Degree of Master of Education  
Department of Educational Administration  
Graduate School  
Chulalongkorn University

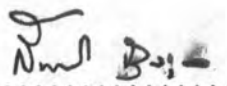
1996

ISBN 974-633-857-9

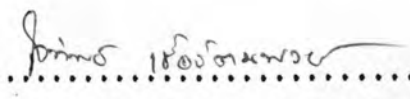
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์ผู้สอน  
ประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค  
กรมอาชีวศึกษา  
โดย นางสาวสกุณา ไพรคำ  
ภาควิชา บริหารการศึกษา  
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด

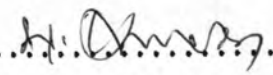


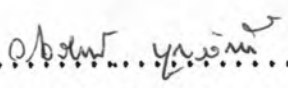
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

  
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย  
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

  
.....ประธานกรรมการ  
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตินัย เชื้อรัตนพงษ์)

  
.....อาจารย์ที่ปรึกษา  
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรยอด)

  
.....กรรมการ  
(รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)



สฤกษ์ญา ไพรดำ : การประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของครู-อาจารย์  
ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา  
(NEEDS ASSESSMENT FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF COMMERCIAL  
SUBJECT TEACHERS IN INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION OF TECHNICAL  
COLLEGE UNIT, DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา :  
รศ.ดร.บุญมี เณรยอด, 212 หน้า. ISBN 974-633-857-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นในการนิเทศการสอนของ  
ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา  
ประชากรที่ใช้ประกอบด้วย ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมทุกคนที่ปฏิบัติการสอนในภาค  
การศึกษา 2 ปีการศึกษา 2538 ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ทั่วประเทศ  
ที่เปิดสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวม 40 แห่ง จำนวนครู-อาจารย์ 664 คน เครื่องมือที่ใช้  
เป็นแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจชนิดเลือกตอบ (Multiple choices) เกี่ยวกับความรู้ความ  
เข้าใจในการจัดการเรียนการสอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม รวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วน  
และใช้บริการทางไปรษณีย์เป็นบางส่วน จากแบบสำรวจความรู้ความเข้าใจที่ส่งไปทั้งหมด 664 ฉบับ  
ได้รับกลับคืนจำนวน 542 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.63 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิม  
เลขคณิต ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ครู-อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31-40 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับ  
ปริญญาตรี สาขาวิชาเอกการบัญชี มีประสบการณ์ในการสอนระหว่าง 11-15 ปี สอนตั้งแต่ 31 คาบ  
ขึ้นไปต่อสัปดาห์ สอน 3-4 รายวิชาต่อภาคเรียน นอกเหนือจากการสอนยังต้องปฏิบัติงานในฝ่าย  
ส่งเสริมการศึกษา ส่วนใหญ่ยังไม่เคยได้รับการนิเทศการสอน

การประเมินความต้องการการนิเทศการสอนจำแนกเป็น 4 ด้านคือ ด้านหลักสูตร ด้าน  
กิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน ด้านสื่อการเรียนการสอนและด้านการวัดผลและประเมินผล  
ปรากฏว่า ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมมีความต้องการการนิเทศการสอน อยู่ใน  
ระดับปานกลาง ในด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน และด้านการ  
วัดผลและประเมินผล ส่วนด้านสื่อการเรียนการสอน มีความต้องการการนิเทศการสอนใน  
ระดับน้อย

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา  
สาขาวิชา ..... นิเทศการศึกษาและพัฒนาศาสตร์  
ปีการศึกษา ..... 2538

ลายมือชื่อนิสิต .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....  
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม .....



## C741984 : MAJOR SUPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT  
KEY WORD: NEEDS ASSESSMENT / INSTRUCTIONAL SUPERVISION

SUKUNYA PRIDUM : NEEDS ASSESSMENT FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION OF  
COMMERCIAL SUBJECT TEACHERS IN INSTITUTIONS UNDER THE JURISDICTION  
OF TECHNICAL COLLEGE UNIT, DEPARTMENT OF VOCATIONAL EDUCATION.  
THESIS ADVISOR : ASSO.PROF. BOONMEE NENYOD, Ed.D. 212 pp.  
ISBN 974-633-857-9

The purpose of this study was to assess the teacher's needs for instructional supervision of commercial subject teachers in institutions under the Jurisdiction of Technical College Unit, Department of Vocational Education. Data were collected from 664 commercial subject teachers who performed their duties during second semester, academic year 2538 in forty institutions under the Jurisdiction of Technical College Unit, Department of Vocational Education through questionnaires and tests. Of the total 664 questionnaires and tests sent out, 542 copies or 81.63 percent were completed and returned, then they were analyzed by using percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

Research findings showed that :

Most commercial subject teachers were female between thirty-one to forty year of age, graduated with bachelor's degree in accounting, they had eleven to fifteen year of experiences, their teaching load was more than thirty-one periods per week, and they taught three to four subjects per semester. They also served in the academic promotion division beside their teaching duties, and most of them were inexperienced regarding instructional supervision.

With regards to commercial subject teacher's needs assessment, for instructional supervision which were curriculum, instructional activity and techniques, teaching methods, instructional media, and measurement, and evaluation data indicated that; for curriculum, instructional activity and techniques, teaching methods, and measurement and evaluation, commercial subject teachers needed to be supervised at the moderate level, whereas instructional media they needed at the low level.

ภาควิชา..... EDUCATIONAL ADMINISTRATION .....ลายมือชื่อนิติศ.....  
SUPERVISION AND CURRICULUM  
สาขาวิชา..... DEVELOPMENT .....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....  
ปีการศึกษา..... 2538 .....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



## กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญมี เณรรอด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ แนะนำแนวทาง และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ คณะอาจารย์ ภาควิชาบริหารการศึกษา ทุกท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง รองศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ใจทิพย์ เข็้อรัตนพงษ์ และ อาจารย์ ดร.เพิ่มเกียรติ ขมวัฒนา ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำอันมีค่าตลอดเวลาที่ได้ศึกษาอยู่

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย อธิบดีกรมอาชีวศึกษา ผู้อำนวยการกองวิทยาลัยเทคนิค เจ้าหน้าที่กองวิทยาลัยเทคนิค ผู้บริหารสถานศึกษา และ ครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ในสถานศึกษาสังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี ขอขอบพระคุณผู้บริหาร และครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม สถานศึกษาที่ให้ความร่วมมือในการทดลองใช้ แบบสำรวจความรู้ความเข้าใจ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ขอบคุณ พี่ ๆ หลาน ๆ และ เพื่อน ๆ รุ่นพี่ รุ่นน้อง ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกคน ขอบคุณอาจารย์วันชัย วิจิตพรชัย ขอบคุณทุกคนที่ให้กำลังใจ และคอยช่วยเหลือ สนับสนุนตลอดมา รวมทั้งบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้

สภัญญา ไพรดำ



## สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ

### บทที่

1	บทนำ	
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
	ขอบเขตของการวิจัย.....	6
	คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....	6
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	7
2	ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน.....	9
	ความหมายของการนิเทศการศึกษา.....	9
	ความหมายของการนิเทศการสอน.....	11
	ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษา.....	12
	ความจำเป็นในการนิเทศการสอน.....	14
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศการศึกษา.....	15
	จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน.....	17
	การศึกษาความต้องการ.....	18
	ความหมายของความต้องการ.....	18

## สารบัญ (ต่อ)

บทที่

หน้า

ประเภทของความต้องการ.....	20
การประเมินความต้องการและวิธีการศึกษาความต้องการ.....	21
ขั้นตอนการหาความต้องการ.....	21
วิธีการศึกษาความต้องการ.....	23
การจัดการอาชีวศึกษา.....	24
การจัดการด้านวิชาชีพ กรมอาชีวศึกษา.....	24
ลักษณะงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษา.....	27
หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.....	28
จุดมุ่งหมายของงานนิเทศการศึกษากรมอาชีวศึกษา.....	29
หน้าที่ของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมอาชีวศึกษา.....	30
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่จำเป็น	
ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทอาชีวศึกษา.....	31
ด้านหลักสูตร.....	31
ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน.....	37
ด้านสื่อการเรียนการสอน.....	50
ด้านการวัดผลและประเมินผล.....	64
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	72
3    วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากร.....	77
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	77
การสร้างเครื่องมือ.....	78



## สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	79
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	163
รายการอ้างอิง.....	178
ภาคผนวก.....	186
ประวัติผู้เขียน.....	212

## สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สภาพภาพของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรมในสถานศึกษา สังกัดกองวิทยาลัยเทคนิค กรมอาชีวศึกษา จำแนกเป็นร้อยละ.....	85
2	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม.....	111
3	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านหลักสูตร จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม.....	114
4	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนและเทคนิคการสอน จำแนกตามกลุ่มวิชา และภาพรวม.....	119
5	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านสื่อการเรียนการสอน จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม.....	124
6	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม.....	129
7	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนต้องการการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม จำแนกตาม กลุ่มวิชาและภาพรวม.....	138

## สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
8	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านหลักสูตร จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม..... 141
9	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านกิจกรรม การเรียนการสอนและเทคนิควิธีสอน จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม..... 146
10	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านสื่อการเรียน การสอน จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม..... 151
11	ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความต้องการการนิเทศ การสอนของครู-อาจารย์ผู้สอนประเภทวิชาพาณิชยกรรม ด้านการวัดผลและ ประเมินผล จำแนกตามกลุ่มวิชาและภาพรวม..... 156